

Možda (ne)potrebna pitanja

Milan Rupić

Vuče li to nas audiofile netko za nos? Vrtimo li se u krug? Pitanja su to koja si sigurno postavljaju svi razumniji audiofili, oni kojima svijesti nije blokirana opojnim čarima hobija kojim se najčešće tako predano bave. Zašto prvo pitanje? Ponajprije zbog cijena. Poglavitito cijena uređaja koji nerijetko upravo (samo) zbog svoje cijene nose aureolu *high end* proizvoda. Cijena koje kroz prizmu kriznih vremena u kojima živimo djeluju još strašnije.

Za, recimo, 100.000 kuna danas je moguće kupiti dobar auto. Vrlo dobar auto. Koji će se, na ovaj ili onaj način, ali uporabno svakako, isplatiti. Na kraju, nakon desetak godina, moći će ga se i prodati i za njega dobiti barem "učešće" za kredit za novi auto. Za 100.000 kuna moguće je kupiti dobar hi-fi sustav. Vrlo dobar sustav. Koji će za desetak godina biti za "staro željezo". Ne zato što ga je vrijeme pregazilo i što svojim zvukovnim dometima ne može stati uz bok suvremenim uređajima. Audiosustav star desetak godina jednostavno gotovo da nema kupca je ne sadrži neke sitne, i uglavnom nebitne, elemente koje imaju suvremeni uređaji i koje traže suvremeni kupci. Istina je, pojedine "antikne" primjerke audioopreme, koji su tijekom vremena stekli kulturni status moguće je uvijek prodati i uvijek imaju svoju cijenu. No, ipak, u ogromnoj masi ponude, radi se o rijetkim iznimkama.

Ima još primjera. Recimo ovako: vrlo kvalitetni DSLR fotoaparat (tijelo + objektiv) danas se može kupiti za 10.000 kuna. O računalnom sustavu za taj iznos da se i ne govori. Kakav se interkonekcijski/zvučnički kabel može kupiti za taj iznos? Ili zvučnica? A može li se znanje i tehnologija uložena u proizvodnju vrlo kvalitetnog fotoaparata/računala mjeriti s onom potrebnom za proizvodnju kabela ili zvučnica? Vrhunska grafička kartica, ne primjer, stoji jedva koliko i par "kvalitenijih" *cincheva*. I moglo bi se tako u nedogled... Da, naravno, postoji "opravdanje" za takvo što. Količina proizvedene i prodane robe je takva da omogućava nižu prodajnu cijenu. No zašto se takvo što ne bi odnosilo na i na kvalitetne audiouređeje?

Automobil koristimo svaki dan, računalo još i više, a oni koji vole fotografiju vrlo često koriste svoj aparat ili aparate. A koliko vremena dnevno za bavljenje svojim audiosustavom i uživanje u njemu slušajući glazbu može odvojiti zaposlen, dobrostojeći čovjek koji može za nj izdvojiti 100.000 (pa i znatno više) kuna? Zato se, čak i imućniji, moraju upitati "isplati" li se posjedovati takav sustav. Koji uglavnom koristi samo jedan član obitelji i koji, uza sve to, nerijetko želi biti sam u miru sobe i uživati. Ili veselje podijeliti s hobističkim prijateljima/znanjcima, što ostatak obitelji u pravilu ne čini ludim od sreće.

Zašto drugo pitanje? Audiofilska priča započela je s gramofonima i cijevnim pojačalima. Onda su gramofoni skoro izumrli, a cijevna pojačala i same cijevi postale egzotičnom i prilično teško dobavljivom robom. Tržištem su dvadesetak godina suvereno palili i žarili CD *playeri* i tranzistorska amplifikacija. Onda je stigla opća pomama za kućnim kinom pa i višekanalnim zvukom (prije svega i ponajviše u Americi). A pogledajmo

gdje smo danas? U trgovinama je obilje gramofona i cijevnih pojačala i pretpojačala, u audionovinama pregršt njihovih testova, a cijenom dostupni sustavi kućnog kina sveli su se na jeftine komponente koje se prodaju u trgovinama mješovitom robom. Višekanalnu reprodukciju zvuka gotovo više nitko i ne spominje, a stereo sustavi ponovno osvajaju tržište i žive svoju drugu mladost.

Nekad su integrirana stereo pojačala bila "zakon", da bi u doba vrhunca *high end*a bila proskribirana kao "prekompromisna". Napredak tehnologije i nova rješenja, kao i promjena promišljanja audiofila, učinila su integrirana pojačala danas najčešćim pojavnim oblikom amplifikacije, a među njima ima zvukovno zaista krajnje havlevrijednih primjeraka. Poglavitio među onima cijenom dostupnih. A današnja cijevna pojačala, kojih je sve više, nisu više tako cijenom nedostupna. I, ne vrtimo li se onda u krugu?

Nadam se da ne, i da će "odgovor" na oba ova pitanja konačno ponuditi reprodukcija zapisa visoke razlučivosti s vaših računala. Iako se čini da velik dio ovdašnjih audiofila, poglavito onih iskusnijih, starijih, još uvijek osjeća stanovitu odbojnost prema reprodukciji glazbe s računala, sve govori da takvo što neće moći zaobići ili izbjeći. Poglavitio ako jesu istinski audiofili. Oni koji istinski vole glazbu i kojima je najvažnije ono u audiju jedino važno - visokovjerna reprodukcija, čim sličnija i bliža onoj (nedostižnog) živog uzora. Stoga ćemo i mi u audio dijelu našeg webzina našu (i vašu) pažnju usmjeriti prema takvom načinu reprodukcije glazbe.

P.S. Možda sve napisano nije prilično autoru koji dugo piše o visokokvalitetnom audiju i na svoj način je "suodgovoran" za "raspirivanje" audiostrasti koja onda, u kombinaciji s dobrim materijalnim stanjem pojedinih audiofila, nerijetko dovodi/dovela je do kupovanja vrlo skupih audiosustava. Možda ni ovaj webzin koji često piše o (pre)skupim uređajima nije prilično mjesto za objavu ovakvih članka. Međutim, nije ovaj članak gnjevni osvrt potpisanog na posjedovanje skupih audiosustava. To samo po sebi ni po čemu nije grijeh. Naprotiv! Da nas je barem više koji si ih možemo priuštiti. Tada bi, možda, bilo i manje povoda za pisanje pojedinih odlomaka u ovom članku. Tekst je prije svega pokušaj ukazivanja na probleme zbog kojih ovaj prekrasan i plemenit hobi, danas nema onoliko poklonika koliko bi ih u donekle izmijenjenim okolnostima mogao imati, a nama ostaje nada da će reprodukcija zapisa visoke razlučivosti s računala ponuditi prave odgovore i razriješiti spomenute probleme na zadovoljstvo svih sudionika.